

Stresemann houdt zijn rede in den Volkenbond

keren. In een zondige wereld is een eeuwige vrede onmogelijk.

Briands uitroep: „Weg met de kanonnen!” moge door duizenden, die van ontwapening en wereldvrede droomen, worden toegejuicht — in den grond der zaak misleidt hij de volkeren, door verwachtingen op te wekken, die niet verwezenlijkt kunnen worden.

We doen goed met ons niet blind te staren op wat er in Genève gebeurt.

Ook al willen we erkennen, dat er een groote humanistische waarde is toe te kennen aan het werk der diplomaten.

Ook al roepen we ons broedervolk in Duitsland toe, dat het er goed aan doet, den arbeid van zijn Minister Stresemann te steunen, die in den Volkenbond een goed en groot werk voor zijn land begonnen is.

M. JACOBS

STORMNACHT

't Slaat middernacht; de slaap wil maar niet komen:
'k móét luist'ren naar het buld'ren van d' orkaan!
Dakpannen klapp'ren; 'k hoor een luikje slaan
en, even nog, het kreunen van de boomen.

In 't donker staren moede, zijn de loome
door slaap vermande oogen dichtgegaan....
Stormvisioenen trekken dreigend aan
't gesloten oog voorbij, in wakend-droomen.

'k Zie in den donk'ren nacht een visschersboot
besprongen door de schuimgekopte vloedden.
Zijn prooi gewis grijnst reeds de bleeke dood....

Wie kan bedwingen ook der stormen woeden?

„Hun scheepje is klein, Heer, en Uw zee zoo groot;
maar grooter toch Uw macht om te behoeden!” *)

MEINTE MOEDT

*) Gebed van de Bretonsche visschers, vóór het uitvaren — iets gewijzigd.

PEPER EN ZOUT

MODERNE EISCHEN

Wie in 't huwelijk wil treden
en zijn huisje toebereidt,
richt' er alles in naar 't heden,
naar den nieuw-modernen tijd!
Weinig zijn de nieuwste eischen,
luttel wat er noodig is;
zorg maar, dat je veel kunt reizen,
weinig zit aan eigen disch.
Blikjesoop'ner, bouillonblokjes,
radio en telefoon,
vlindertjes voor korte rokjes.
poederdoos voor lip en koon,
en een motorfiets met duo,
Indian of Davidson,
een stofzuiger, die voor u, o
vrouwkje, 't summum wezen kon,
divanbed en een luidspreker,
schrijfmachine en gilet,
en een wekker, om wat quicker
op te rijzen uit je bed.

H. W. A.

Verschillende uitslag.

In een familietwist,
die heel d' omgeving wist,
had schoonpapa zijn schoonzoon hard geslagen;
en als straks voor 't gerecht
waar 't zaakje moest beslecht,
de rechter aan den schuldenaar gaat vragen,
of hij dat voor zijn dochter durft bestaan,
zegt hij heel lakoniek: „Ik moest haar gade slaan.”

H. W. A.

Foto van J. J. de Leeuw, genomen 4 Sept. 1926.

HERFSTTIJLOOS. Bloeit van September tot November — Uit een
crocus komt meestal één bloem: uit een herfsttijloos twee of meer

☒ De verblinde! Hij meende werkelijk Gode een dienst te doen met deze vervolging! ☒

* * *

Een zeer oude traditie heeft vlak buiten de Damaskuspoort de plaats van Stefanus' steeniging aangewezen.

Ja, een latere traditie plaatste dit tooneel van het eerste martelaarschap in het dal ten Oosten van Jeruzalem, iets dichterbij den tempel.

De Bab Sitti Marjam, de *Oostelijke* poort van Jeruzalem, werd na den tijd der kruistochten als de **Stefanuspoort** aangewezen en nog draagt zij dien naam.

En even buiten de Stefanuspoort, aan den weg naar Gethsemané, ligt een kapelletje, dat op de plaats der steeniging zou zijn opgericht.

Maar de onderzoekingen van de laatste jaren hebben met groote beslistheid aangetoond, dat de traditie van den Nablous-weg buiten de Damaskuspoort verreweg de oudste is en meer geloof verdient.

Berichten uit de vijfde en zesde eeuw spreken alle van een plaats buiten de *Noordelijke* poort, of „Galileesche poort,” en keizerin Eudocia, de vrouw van keizer Theodosius, zou daar dan ook een Basiliek (kerk) hebben gebouwd, waarin zij zelve, naast de graftombe van den eersten martelaar, is begraven.

Onder leiding van de Dominicanen is men sinds 1883 aan het graven gegaan terzijde van den Nablous-weg, en werkelijk zijn de grondvesten van de kerk van keizerin Eudocia, benevens geheele stukken van den mozaïek-vloer, blootgelegd.

Thans is op de fondamente van die oude basiliek een geheel nieuwe, mooie kerk verrezen, gewijd aan St. Etienne. (Stefanus.)

En in de nabijheid daarvan is opgericht de Ecole Biblique, die met onvermoeiden ijver zich wijdt aan de onderzoekingen van het oude Jeruzalem, benevens een Dominicaner klooster, dat natuurlijk eveneens Stefanus tot patroon gekozen heeft. ☒

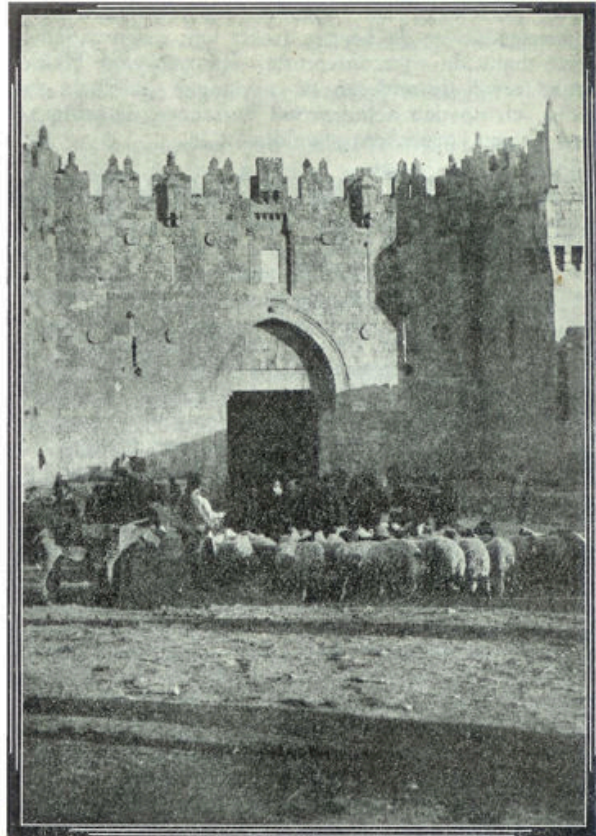
* * *

Het is wel eens de moeite waard, kennis te nemen van de wonderverhalen, waarmee de vrome verbeelding de ontdekking van dergelijke heilige plaatsen en reliquiën heeft opgesierd.

Omtrent dit heiligdom van Stefanus bezitten we een omstandig verhaal van den priester Lucianus uit 415, dat ons thans nog in 't bijzonder interesseert, omdat het wederom den naam van Paulus ons herinnert. Lucianus was priester in Caphar-Gamala, d. i. „het dorp van Gamaliël,” 20 mijlen ten N.W. van Jeruzalem. Op zekeren nacht verscheen hem in „verrukking van zinnen,” een grijsaard van lange gestalte, witte haren, langen baard, en een gouden kruis in de hand, die hem aanwijzing gaf omtrent drie graven, die zich vlak bij elkander zouden bevinden.

„Wie zijt gij?” zoo vroeg Lucianus. En het antwoord was: „Ik ben Gamaliël, die Paulus, den apostel van Jezus Christus, heb opgevoed en hem onderwees in de wet. En die in het graf naast mij, aan de Oostzijde rust, is Stefanus, dien de oversten der Joden hebben gesteengd buiten de stad, bij de noordelijke poort, waar hij een dag en nacht bleef liggen ten prooi aan de wilde dieren. Maar zij ontzagen zijn lichaam. Toen heb ik het lijk laten overbrengen naar mijn huis in Caphar-Gamala. En in het derde graf is Nicodemus geplaatst. De Joden hebben hem uit de stad geworpen na zijn doop en ik heb hem opgenomen, tot zijn einde verzorgd en naast Stefanus laten begraven.” ☒

86

De zware noordelijke of Galileesche poort te Jeruzalem

Tot drie malen toe herhaalde zich deze verschijning, met opdracht een betere rustplaats aan het gebeente dezer drie mannen te geven, dan ze nu in vergetelheid hadden.

Eindelijk werden de overblijfselen door een nieuwe openbaring gevonden. Ze waren n.l. in de dagen van woelingen en vervolgingen uit Caphar-Gamala overgebracht naar Jeruzalem, naar de Basiliek van het laatste avondmaal, het Cenaculum op den berg Zion.

En... zoo gaat het legendarische verhaal verder... „toen zij de rustplaats van Stefanus openden, beefde de aarde, en verspreide zich een geur, zoo zoet en liefelijk als iemand ooit rook. Drie-en-zeventig der toeschouwers werden door dien geur van allerlei ziekten genezen!”

Nadat keizerin Eudocia in 460 de basiliek had opgericht op de plaats der steeniging, werden natuurlijk de overblijfselen van den eersten martelaar daarheen overgebracht, want Stefanus had zelf ook zijn wensch geopenbaard om te rusten op de plaats van zijn terechtstelling.

Zoo herinneren en die Damaskuspoort en haar naaste omgeving aan den man, dien wij in onze gedachten gaan volgen op zijn vele reizen. ☒

PEPER EN ZOUT

DANSEN

Neen 't gaat in Amsterdam nog niet als bij de Franschen
Je mag er 's Zondags openbaar niet dansen;
Veel Amsterdammers voelen nu geducht
den heerschcrscepter van den grooten Vlucht,
Hij biedt danslustigen alleen de kansen
om naar zijn pijpen slechts te mogen dansen. H. W. A.

brengen; maar dat dit niet altijd behoeft het geval te zijn. Als de bloeding tot staan komt, kan een ingetreden genezing ongestoord voortgaan, en een bloeding behoeft nog niet het teeken te zijn van ernstige aandoening. Niet zelden toch is de bloeding het eerste verschijnsel, dat zich van de ziekte openbaart. Ik heb ook vele zieken, die toch veel en vaak bloed hadden opgegeven, zien genezen of ook aanmerkelijk verbeteren.

Pijnen komen ook voor, ofschoon de long zelf ongevoelig is; maar bij een aandoening, die raakt aan de oppervlakte van de long, wordt het longvlies, dat de long omgeeft, aangedaan, en het longvlies is zeer gevoelig. De zieke klaagt dan over stekende pijn in de zijde. Ook kan door het veelvuldig hoesten het middenrif en de ribspieren, die zoo'n rol spelen bij de ademhaling, door veelvuldige rekking pijnlijk worden.

De ziekte verloopt ook met koorts; meestal matig. Voortdurende temperatuur bij een zieke tusschen 37.5 en 38.5 doet de aandacht vestigen op het mogelijk bestaan van een tuberculeuze aandoening.

De temperatuur kan echter onder invloed van de opslorping in de bloedbaan van verweekte stoffen en ook van de afscheidingen der bacillen hooge verheffingen toonen, vaak afgewisseld door meer of minder diepe dalingen, zonder evenwel tot de normale temperatuur te komen. Men spreekt dan van *Lactische* koorts.

Dan gaat met de ziekte gepaard een vermagering, uitdrukkende het sloopen der lichaamskrachten door de ziekte; maar evengoed kan die vermagering ontbreken en de zieke een goede vetlaag behouden.

Met de koorts gaat gepaard een groote neiging tot zweeten, en voor de zieken buitengewoon onaangenaam en lastig is het *nachtzweet*, dat tegen middernacht of in de vroege morgenuren pleegt uit te breken.

Zooals nu en dan reeds gebleken is, geeft de longtuberculose geen ziektebeeld, dat bij alle lijders hetzelfde is. Ook reeds het begin niet; want hoewel het begin gewoonlijk ongemerkt is en men niet weet, wanneer de ziekte eigenlijk een aanvang genomen heeft, komen er toch gevallen voor, dat het begin eenigszins acuut, stormachtig is. Reeds noemde ik het plotseling verschijnen van een bloedspuwing bij een te voren oogenschijnlijk gezond persoon.

En ook het verder verloop is zeer verschillend. Het kan zoo snel gaan, dat met enkele weken de dood daar is. Men spreekt dan van vliegende tering.

Maar ook komen gevallen voor, die jaren lang duren zonder merkbaren voortgang te maken. Dit verschillend verloop hangt zonder twijfel samen met den meer of minder kwaadaardigen aard der tuberkelbacillen; met de meer of mindere verzwakking van het weerstandsvermogen van het lichaam.

Een zeer acuut verloopende vorm is de acute miliairtuberculose, wanneer plotseling uit een haard in het lichaam zeer vele tuberkelbacillen in den bloedstroom geraken en overal tegelijk hun werkingen openbaren. Dan is het einde des levens spoedig te wachten.

Het vooruitzicht op den afloop der ziekte moet de dokter bepalen; evenals aan hem moet worden overgelaten de bepaling, of een zieke, die hoest en opgeeft en pijn op de borst heeft, lijdende is aan tuberculose; want ook goedaardige kwalen kunnen dezelfde verschijnselen te voorschijn roepen.

Moelijker echter dan de bepaling, dat tuberculose aanwezig is, is het vaststellen van de prognose of de voorspelling van den afloop der ziekte.

⊠ Vaak leiden de oogenschijnlijkst ergste gevallen nog

tot aanmerkelijke beterschap. Een longlijder behoeft de hoop niet zoo gauw op te geven.

Na alzoo in een soort vogelvlucht een overzicht gegeven te hebben van de voornaamste zaken in betrekking tot de longtuberculose, kom ter sprake, wat we aan deze ziekte doen kunnen. Vanzelf onthouden we ons van medicamenteuze raadgevingen, die alleen door den behandelenden geneesheer kunnen gegeven worden.

En waar voorkomen beter is dan genezen, gaan vooraf maatregelen ter voorkoming. Daarover echter een volgenden keer.

A. DUPONT

PEPER EN ZOUT. Geen Eerste steen feest

Voortaan voor d' Italianen
geen vlaggen en geen vanen,
geen feest bij d' eersten steen,
want teveel tijd gaat heen
met feesten en met fuiven,
met lachen en met gnuiven
en 't werken moet maar wachten
en baart gegronde klachten.
Bied liever dan een feestmaal aan
Als heel het werk is afgedaan.

Ons zuiver Hollandsch spreekwoord zegt:
Na goeden arbeid, rust het echt. H. W. A.

⊠ BEDELENDE MEISJES IN PEKING ⊠

In deze Chineesche stad zijn duizenden bedelaars, zowel mannen als vrouwen. Gedurende de wintermaanden sterven er iedere maand ongeveer een 350-tal van honger en koude in de straten van Peking. En nu de Binnenlandsche oorlog het „Hemelsche Rijk” zoo vreeselijk teistert, zal dit aantal waarschijnlijk veel hooger zijn. ⊠

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

J. A. te 's-Gr. maakt de opmerking, dat het zoo moeilijk is, in den kring, waarin men werkt, de vele verkeerde dingen, die over God en den Bijbel gezegd worden, te weerleggen. Wat men daartegen toch doen moet? vraagt hij.

Nu ik dit schrijf, ben ik juist in een hotel, waar louter ongelooovigen zijn, blijkens hun uitlatingen althans. Eén behoort tot de Armenische Kerk, de anderen tot de Roomsche Katholieken. Maar zij gelooven blijkbaar noch in den Bijbel, noch in den weg der zaligheid. Vanzelf maken ze dan ook — want het geweten van zulke menschen is niet rustig — allerlei lachende, spottende opmerkingen over het geloof en over hen, die gelooven. Gisteren was dit zóó erg, dat het profaan werd: God was moe, toen Hij schiep; vergiste Zich, enz. enz. Ik had onmiddellijk aan het weerleggen en bestraffen kunnen gaan, maar was overtuigd, dat ik dan zoo licht, door mijn innerlijke verontwaardiging, driftig of opgewonden zou hebben gesproken. Toen heb ik eerst gebeden: voor de personen, die het gold, maar ook voor mijzelf om wijsheid en om het rechte oogenblik. En zie, onmiddellijk bij den eerstvolgenden maaltijd verhoorde God het gebed. Een oude professor begon over de sage van de rib, waaruit Eva zou gemaakt zijn. Toen vroeg ik, of het niet goed zou zijn, bij dergelijke uitingen te rekenen met hen, die gelooven, dat zulke dingen waarheid zijn. Een oogenblik beschamende stilte. Ik maakte er gebruik van om te zeggen, dat wij, mijn vrouw en ik, behoorden tot hen, die hier niet van sage spreken, maar van volle waarheid. Toen kwam de vraag: Maar hoe weet u dat? Het antwoord was: Uit den Bijbel. Toen kwam de zwakke verdediging van het ongelooft: Ja, maar in den Bijbel staat, dat de zon stilstond. „Maar professor,” zei mijn vrouw, „u sprak toch ook daar straks over het opgaan en ondergaan der zon.” En wij wezen er op, dat elk geleerde, al weet hij, dat de zon stilstaat en de aarde draait, toch, als hij spreekt, zegt wat hij ziet; de zon gaat op, de zon gaat onder. Jozua zei wat voor 't oog van allen gebeuren moest: Zon, sta stil! — Er werd geen antwoord meer gegeven. En toen ik er daarna op wees, dat, wat men ook persoonlijk dacht, men toch niet moest spotten met 't geen anderen heilig was, en allerminst profaan mocht worden, werd door vriendelijke houding verontschuldiging aangeboden, en bleek later, dat wij niet hadden afgestooten, maar gewonnen, zoodat de weg tot het hart open blijft.

Ik deel dit uit persoonlijke ervaring mee, omdat dit u het meeste helpen zal bij uw moeilijkheden. Juist heden las ik in een Christelijk dagblad: „Het is beter, voor den ongelooftige te bidden dan met hem te disputeeren.”

We gaan veel te vlug vaak aan het disputeeren. En dan zoeken we de kracht in ons redeneeren. En we winden ons op. — Laat ons liever de eenzaamheid opzoeken en bidden voor de ongelooftigen. Om dan op Gods tijd te wachten, dat we in zwakheid kunnen getuigen, en misschien een weg vinden tot het hart.

Ik vergeet nooit, wat ik eens een ouden dienstknecht des Heeren uit België hoorde zeggen over Joh. 4: „De Heere Jezus heeft die vrouw de waarheid gezegd. Maar daarmee is Hij niet begonnen. Eerst zocht Hij een weg tot haar hart.”

Laat ons ook hierin den Heiland volgen! We zijn zoo gauw geneigd, goed de waarheid aan iemand te zeggen, maar het geldt dan soms meer onze eer, of de eer van de dingen, die wij liefhebben, dan het heil der zielen en de verheerlijking des Heeren.

PEPER EN ZOUT

Aan een Bijbel-kritikus.

Ik wil 't u niet verhehlen:

Wat gij van Mozes zegt, dat kan me weinig schelen;

Maar wat ik graag eens weten wou:

Wat Mozes toch van u wel zeggen zou.

Naar Mark Twain.

LUCIOR

IN DEN GREEP VAN MAMMON

... L. PENNING

32)

„KUN JE GOED RONDKOMEN?” VROEG Randijk.

Vroeger had hij deze vraag ook wel eens gedaan, en nu werd ze herhaald. Maar er was verschil.

Vroeger was het een dienaar Gods, die het vroeg, en nu was het een afgodendienaar, want er viel niet meer aan te twifelen, dat deze ouderling van Christus' gemeente een afgodendienaar was geworden.

Vroeger stelde hij de vraag in den drang der broederlijke liefde, in teedere bezorgdheid, en nu stond hij in dienst van den Mammon, al had hij er geen besef van. Hij waande zich vrij, terwijl hij geboeid was met zeelen, sterker dan waarmede de Filistijnen eens Simson hadden gebonden.

Pietoom was vlug gereed met het antwoord.

„Ja wel, mijnheer Randijk. We hebben genoeg; we hebben overvloed. De Heere is goed.”

Het begon donker te worden in het eenvoudige vertrek, en in den hoek van den haard, waar Pietoom zat, was het erg donker. Maar uit die duisternis kwam zijn antwoord als een liefelijke lichtstraal: „De Heere is goed.”

Randijk had die tijden ook gekend. Zalige tijden! Maar toen diende hij God met een oprechten geest, en Jezus werd in Diens heilig Middelaarswerk door Randijk op het uitnemendst verheerlijkt.

Het was voorbij. Nu diende hij den Mammon, en hij zou hier heden avond niet zijn gekomen, indien hij den Mammon niet had gediend.

Hij maakte de opmerking, dat de prijzen der levensmiddelen al stegen, en een huishouding heel wat meer kostte dan vóór den oorlog. Hij legde hun uit, dat ze maar ruim vier procent trokken van hun effecten, terwijl hij er voor kon zorgen, dat ze voortaan zes procent ontvingen.

De beide oudjes keken elkander aan — wat moesten ze daarop antwoorden? Ze wisten den weg zoo niet, hoe ze dat moesten aanpakken, om zes procent machtig te worden, terwijl ze aan mijnheer Randijk niet dorsten te vragen, om zich daarmee te belasten.

Hij zag hun beschroomden blik en kwam hen reeds tegemoet. „Geef mij de effecten maar,” zeide hij; „ik zal ze voor u verkoopen, en dan krijgt ge van mij een bewijs van ontvangst en zes procent rente. Dat scheelt u bijna zes gulden in de week.”

Pietoom was getroffen door zooveel hulpvaardigheid, doch Randijk lachte om hun schroomvalligheid; hij beweerde, dat men voor zijn medemensch toch iets over moest hebben.

„Wil ik u dan morgen het trommeltje met de effecten bezorgen?” vroeg Pietoom.

O neen, het was heelemaal niet noodig. Randijk zou ze bij zich steken, en dan was het afgewerkt. Als vrouw Rietveld nu maar het licht wilde aansteken...

De vrouw stak met haar hand, bevend van ouderdom, de kaars aan, terwijl Pietoom naar de ouderwetsche bedstede ging, om het trommeltje te halen.

Randijk haalde de effecten uit het gehavende blikken trommeltje. Het was een gretige, gulzige, hongerge hand, waarmede hij ze nam, en snel verdwenen ze in zijn binnenzak.

Onderweg naar huis kwam de smid Jansen hem tegen; Randijk maakte een praatje, en hij zei zoo